

O'ZBEKISTONDA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING STATISTIK TAHLILI

Statistika fanidan ilmiy maqola

Muallif: Maxliyo Muhamatova Husniddin qizi

Ilmiy rahbar :Abduraxmonov Abduazim Jalaliddinovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Iqtisodiyot fakulteti

Annotatsiya: *Maqolada O'zbekistonda kambag'allik darajasining 2021–2025-yillardagi dinamikasi, hududiy tafovutlar, aholining umumiy daromadlari hamda bandlik ko'rsatkichlari statistik usullar yordamida tahlil qilinadi. Tadqiqotning axborot bazasini O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasining SIAT ma'lumotlari va Jahon bankining 2026-yilda e'lon qilingan kambag'allik va tenglik bo'yicha baholashi tashkil etadi. Dinamik qatorlar, mutlaq o'zgarish, nisbiy o'zgarish, o'rtacha yillik o'sish sur'ati (geometrik o'rtacha), hududiy taqqoslash (o'rtacha, mediana, variatsiya koeffitsienti) va juft korrelyatsiya usullaridan foydalanildi. Rasmiy ma'lumotlarga ko'ra, kambag'allik darajasi 17,0 foizdan 5,8 foizgacha tushgan, ya'ni 11,2 foiz punktga yoki boshlang'ich darajaga nisbatan qariyb 65,9 foizga kamaygan. Aholining nominal umumiy daromadlari qariyb 2,06 baravar (iste'mol narxlari indeksi bo'yicha taxminiy real hisobda qariyb 1,43 baravar), bandlik darajasi esa 3,5 foiz punktga oshgan. 2025-yilda hududlar bo'yicha kambag'allik darajasi 3,5 foizdan 6,7 foizgacha bo'lib, eng yuqori ko'rsatkich eng pastidan taxminan 1,9 baravar katta. Natijalar ko'rsatkichlar o'rtasidagi bir vaqtdagi o'zgarishni ko'rsatadi, biroq ular o'z-o'zidan sababiy bog'liqlikni isbotlamaydi. Maqolada statistik natijalar talqini, metodik cheklovlar va amaliy tavsiyalar keltiriladi.*

Kalit so'zlar: *kambag'allik, dinamik qator, statistik tahlil, mutlaq o'zgarish, o'sish sur'ati, aholi daromadlari, bandlik, hududiy tafovut, SIAT.*

1. Kirish

Kambag'allik darajasi aholining asosiy ehtiyojlarini qondirish imkoniyatini ifodalovchi muhim ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichdir. Uni statistik o'rganish kambag'allik miqyosini aniqlash, vaqt bo'yicha o'zgarishni baholash, hududlar o'rtasidagi tafovutlarni ko'rish va davlat siyosati natijalarini kuzatish imkonini beradi. Bunda faqat bitta ko'rsatkich bilan cheklanmasdan, daromadlar, bandlik va hududiy ko'rsatkichlarni birgalikda tahlil qilish muhim.

Iqtisodchi olim Amartya Sen o'zining Development as Freedom (1999) [1] asarida kambag'allikni nafaqat daromad yetishmasligi, balki insonning munosib hayot kechirishi va o'z imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish imkoniyatlarining cheklanishi bilan ham bog'liq holda izohlaydi. Ushbu yondashuv kambag'allikni baholashda aholi daromadlari bilan bir qatorda bandlik, ta'lim va sog'liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlarini ham hisobga olish zarurligini ko'rsatadi. Shu nuqtayi nazardan, O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirish jarayonini statistik tahlil qilishda kambag'allik darajasi, aholi daromadlari va bandlik ko'rsatkichlarini birgalikda o'rganish muhimdir. Ma'lumotlar mavjudligi sababli ushbu maqolada tahlil daromadga asoslangan (pul) kambag'allik hamda daromad va bandlik ko'rsatkichlari bilan cheklanadi; ta'lim va sog'liqni saqlash o'lchamlari keyingi tadqiqotlar uchun qoldiriladi.

2019-yilda iqtisodiyot bo'yicha Nobel mukofoti laureatlari A. Banerjee va E. Duflo o'zlarining Poor Economics (2011) kitobida [2] kambag'allikni umumiy nazariyalar asosida emas, balki kambag'al uy xo'jaliklarining kundalik iqtisodiy qarorlari — iste'mol, mehnat, tejash va xizmatlardan foydalanish — haqidagi aniq ma'lumotlar asosida o'rganish zarurligini asoslaydi. Mualliflar kambag'allikka qarshi siyosatning samaradorligini taxminlarga emas, balki kuzatuvlar va o'lchovlarga tayanib baholash kerakligini ta'kidlaydi. Bu yondashuv kambag'allikni qisqartirishni statistik jihatdan baholashning ahamiyatini ko'rsatadi. Shu nuqtayi nazardan, O'zbekistonda kambag'allik darajasining o'zgarishini tahlil qilishda aholi

bandligi, umumiy daromadlar va hududiy tafovutlarni rasmiy statistik ma'lumotlar asosida birgalikda o'rganish muhim ahamiyatga ega.

Milliy statistika qo'mitasining SIAT bazasida kambag'allik darajasi 2021-yildagi 17,0 foizdan 2025-yilda 5,8 foizgacha pasaygani qayd etilgan [3]. Jahon bankining 2026-yilgi baholashida shu davrda taxminan 3,7 million kishi kambag'allikdan chiqqani va bunda bandlik hamda ish haqlarining o'sishi muhim omil bo'lgani ta'kidlanadi [4].

Tadqiqot maqsadi — 2021–2025-yillarda O'zbekistondagi kambag'allik dinamikasini statistik jihatdan baholash, hududlararo farqlarni aniqlash va kambag'allik bilan bog'liq daromad hamda bandlik ko'rsatkichlarining o'zgarishini tavsiflash.

Tadqiqot savoli: 2021–2025-yillarda kambag'allik qanday sur'atda kamaygan, 2025-yilda hududlar o'rtasidagi tafovut qanchalik katta bo'lgan va bu o'zgarishlar aholi daromadlari hamda bandlik dinamikasi bilan qanday mos kelgan?

Tadqiqot vazifalari: kambag'allik dinamikasini hisoblash; asosiy statistik ko'rsatkichlarni izohlash; hududlar bo'yicha tafovutlarni taqqoslash; daromad va bandlik dinamikasini o'rganish; xulosalar va amaliy takliflar ishlab chiqish.

2. Ma'lumotlar va tadqiqot metodologiyasi

Tahlil 2021–2025-yillarni qamrab oladi. Asosiy ma'lumotlar Milliy statistika qo'mitasining SIAT bazasidagi kambag'allik darajasi, aholi umumiy daromadlari va bandlik darajasi qatorlaridan olindi. Hududiy taqqoslash 2025-yil ko'rsatkichlari asosida amalga oshirildi. Kambag'allik ko'rsatkichi uy xo'jaliklari tanlanma kuzatuvlari va milliy kambag'allik chegarasi metodologiyasiga asoslanadi.

Kambag'allik chegarasi va ma'lumotlar bilan bog'liq izohlar. Tahlildagi kambag'allik darajasi milliy kambag'allik chegarasi bo'yicha hisoblanadi; O'zbekistonda kambag'allikni o'lchashning yangi metodologiyasi 2021-yilda Jahon banki ko'magida qabul qilingan [8], shu sababli 2021-yil solishtirma qatorning birinchi yili bo'lib, uni pandemiyadan keyingi dastlabki baza deb qarash lozim. Jahon

bankining xalqaro ekstremal kambag'allik chegarasi (kuniga 3 AQSH dollari, 2021-yil XQP bo'yicha) bo'yicha ko'rsatkichi milliy ko'rsatkichdan ancha past (2022-yildagi 4,4 foizdan 2025-yilda 2,3 foizgacha) bo'lgani uchun [9] ikki xil ko'rsatkichni aralashtirmaslik zarur; ushbu maqolada faqat milliy chegara bo'yicha ma'lumotlar ishlatiladi. 2025-yil ko'rsatkichlari SIAT bazasida tahlil tayyorlangan paytdagi holatda olingan va keyingi yangilanishlarda aniqlashtirilishi mumkin. Bandlik darajasining hisoblash bazasi (nisbat olinadigan aholi guruhi) bu maqolada alohida qayta hisoblanmagan, shu sababli bandlik ko'rsatkichi manba ta'rifi bo'yicha talqin qilinadi.

Foiz va foiz punktini farqlash zarur: foiz punkt — ikki foiz ko'rsatkichining oddiy ayirmasi; nisbiy foiz o'zgarishi esa boshlang'ich qiymatga nisbatan hisoblanadi. Masalan, kambag'allik 17,0 foizdan 5,8 foizga tushgani 11,2 foiz punkt pasayish va boshlang'ich darajaga nisbatan 65,9 foiz kamayish demakdir.

Metodik cheklov: aholi umumiy daromadlarining puldagi qiymati nominal ko'rsatkichdir. Shu sababli 5-bo'limda nominal o'sish iste'mol narxlari indeksi (INI) yordamida real o'sish bilan ham to'ldirildi; biroq daromadlar umumiy hajmda (aholi jon boshiga emas) berilgani uchun aholi sonining o'zgarishi ta'siri hisobga olinmagan. Shuningdek, kuzatilgan parallel dinamikalar sabab-oqibat munosabatini mustaqil ravishda isbotlamaydi.

3. Kambag'allik darajasining dinamikasi

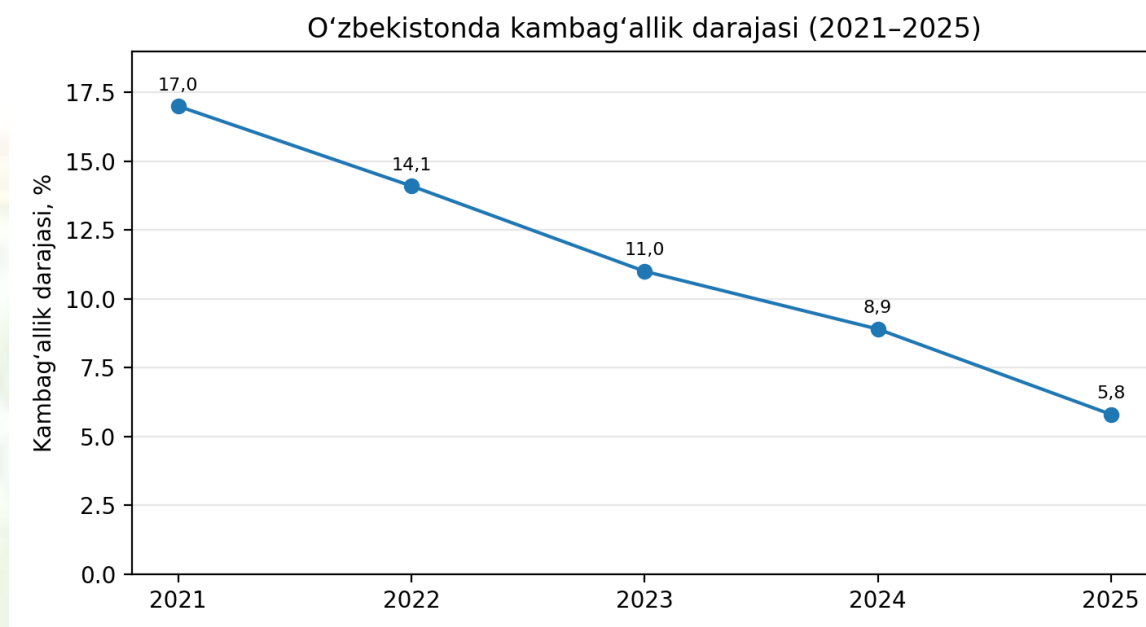
SIAT ma'lumotlari bo'yicha kambag'allik darajasi har yili pasaygan: 2021-yildagi 17,0 foizdan 2025-yilda 5,8 foizgacha. 1-jadvalda mutlaq o'zgarish va yillik nisbiy o'zgarishlar keltirilgan.

1-jadval. Kambag'allik darajasining dinamikasi, 2021–2025-yillar. Manba: [3]; muallif hisob-kitoblari.

Yil	Kambag'allik darajasi, %	Mutlaq o'zgarish, foiz punkt	Nisbiy o'zgarish, %
2021	17,0	—	—
2022	14,1	–2,9	–17,1

Yil	Kambag'allik darajasi, %	Mutlaq o'zgarish, foiz punkt	Nisbiy o'zgarish, %
2023	11,0	−3,1	−22,0
2024	8,9	−2,1	−19,1
2025	5,8	−3,1	−34,8

1-rasm. Kambag'allik darajasining yillar bo'yicha o'zgarishi. Manba: 1-jadval asosida muallif tuzgan.

Hisob-kitoblar natijasida 2021–2025-yillardagi umumiy mutlaq o'zgarish $5,8 - 17,0 = -11,2$ foiz punktni tashkil etadi. Nisbiy o'zgarish $((5,8 - 17,0) / 17,0) \times 100 = -65,9$ foiz. Demak, 2025-yildagi daraja 2021-yil darajasining taxminan 34,1 foiziga teng. To'rtta yillik interval bo'yicha o'rtacha mutlaq pasayish $(5,8 - 17,0) / 4 = -2,8$ foiz punkt/yilni tashkil qiladi. Bu o'rtacha qiymat bo'lib, har yili pasayish bir xil bo'lganini anglatmaydi. Yillik o'zgarishlar bo'yicha pasayish har yili 2,1–3,1 foiz punkt oralig'ida bo'lgan (1-jadval): eng kichik pasayish 2024-yilda (−2,1 foiz punkt), nisbiy hisobda esa eng katta pasayish 2025-yilda (−34,8%) qayd etilgan; bu past boshlang'ich bazada bir xil mutlaq o'zgarish ham katta nisbiy o'zgarish berishi bilan bog'liq. O'rtacha yillik nisbiy o'zgarish geometrik o'rtacha bo'yicha $(5,8 / 17,0)^{(1/4)} - 1 \approx -23,6\%$ ni tashkil qiladi.

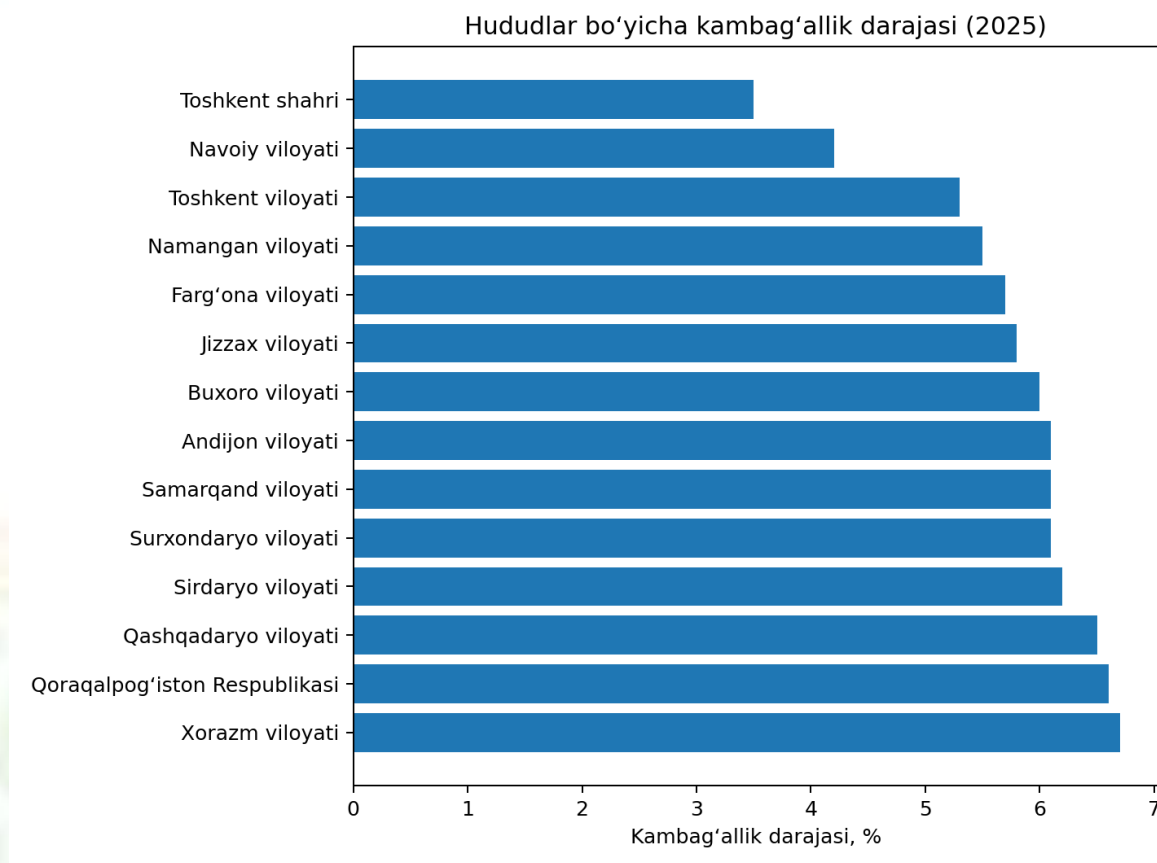

4. Hududlar bo'yicha kambag'allik darajasi

2025-yilda hududlar kesimida kambag'allik darajasi 3,5 foizdan 6,7 foizgacha bo'lgan. Eng past ko'rsatkich Toshkent shahrida, eng yuqori ko'rsatkich esa Xorazm viloyatida qayd etilgan. Eng yuqori va eng past qiymat orasidagi tafovut $6,7 - 3,5 = 3,2$ foiz punktni tashkil qiladi.

2-jadval. Hududlar bo'yicha kambag'allik darajasi, 2025-yil. Manba: [3].

Hudud	Kambag'allik darajasi, %
Toshkent shahri	3,5
Navoiy viloyati	4,2
Toshkent viloyati	5,3
Namangan viloyati	5,5
Farg'ona viloyati	5,7
Jizzax viloyati	5,8
Buxoro viloyati	6,0
Andijon viloyati	6,1
Samarqand viloyati	6,1
Surxondaryo viloyati	6,1
Sirdaryo viloyati	6,2
Qashqadaryo viloyati	6,5
Qoraqalpog'iston Respublikasi	6,6
Xorazm viloyati	6,7

2-rasm. Hududiy tafovutlar. Manba: 2-jadval asosida muallif tuzgan.

Hududlar o'rtasidagi farqlar mehnat bozori, iqtisodiy faoliyat tarkibi, infratuzilma, ta'lim va xizmatlardan foydalanish imkoniyatlari turlicha bo'lishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Biroq ushbu maqoladagi jadval faqat farqning miqdorini ko'rsatadi; uning sabablarini aniqlash uchun hududlar bo'yicha qo'shimcha ma'lumotlar va alohida omilli tahlil talab etiladi.

Hududlar bo'yicha ko'rsatkichlarning oddiy arifmetik o'rtachasi 5,74%, mediana 6,05%, tanlanma standart og'ishi 0,90 foiz punkt, variatsiya koeffitsienti taxminan 15,7% ni tashkil qiladi. Eng yuqori ko'rsatkich (Xorazm viloyati, 6,7%) eng past ko'rsatkichdan (Toshkent shahri, 3,5%) taxminan 1,9 baravar katta, ya'ni 3,2 foiz punktlilik mutlaq farq nisbiy hisobda deyarli ikki baravarlik tafovutga teng. Toshkent shahri va Navoiy viloyati boshqalardan ajralib turadi: qolgan 12 hududda ko'rsatkich 5,3–6,7% oralig'ida zich joylashgan. Hududlarning oddiy o'rtachasi aholi soni bo'yicha vaznlanmagan, shuning uchun uni respublika ko'rsatkichi (5,8%)

bilan faqat taxminiy taqqoslash mumkin. Hududlar faqat 2025-yil uchun berilgani sababli hududiy tafovutning vaqt bo'yicha dinamikasi bu maqolada baholanmagan.

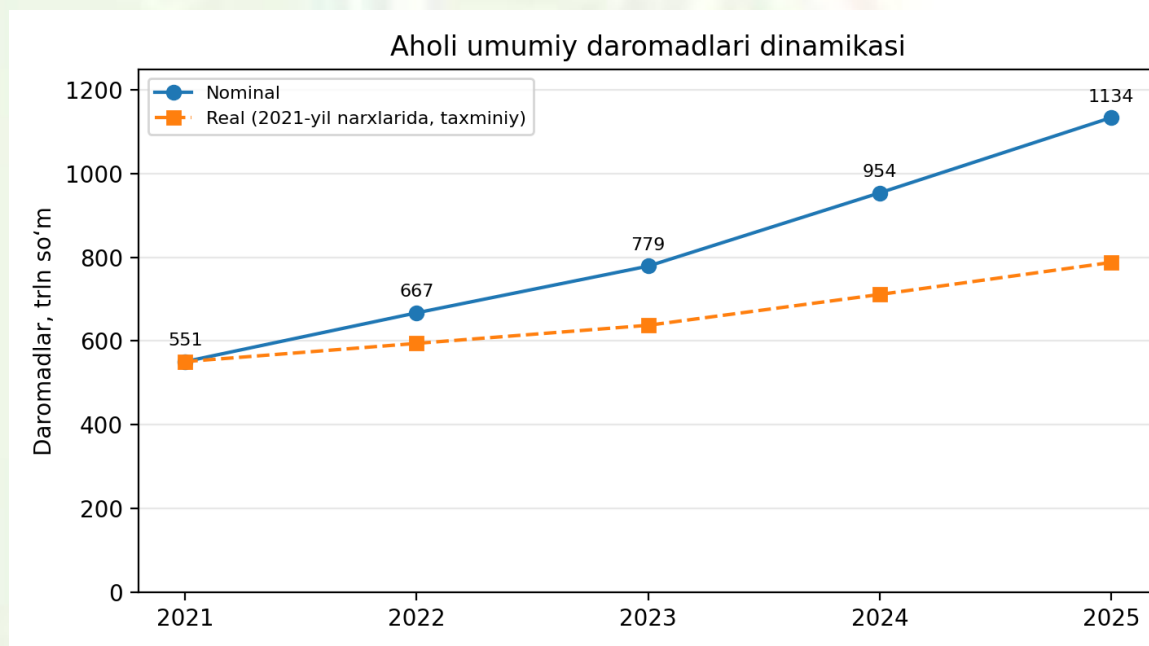
5. Aholi umumiy daromadlarining dinamikasi

SIAT ma'lumotlariga ko'ra, aholining umumiy daromadlari 2021-yildagi 550 747,3 mlrd so'mdan 2025-yilda 1 134 252,7 mlrd so'mga yetgan [5].

3-jadval. Aholi umumiy daromadlari dinamikasi (nominal va taxminiy real).

Manba: [5], [7]; muallif hisob-kitoblari.

Yil	Aholi umumiy daromadlari, mlrd so'm	Nominal o'sish, %	Inflyatsiya (dekabr dekabr), %	Real o'sish, % (taxminiy)
2021	550 747,3	—	—	—
2022	667 418,6	21,2	12,3	7,9
2023	779 085,7	16,7	8,8	7,3
2024	954 252,0	22,5	9,8	11,6
2025	1 134 252,7	18,9	7,3	10,8

3-rasm. Aholi umumiy daromadlarining nominal va real dinamikasi. Manba:

3-jadval asosida muallif tuzgan.

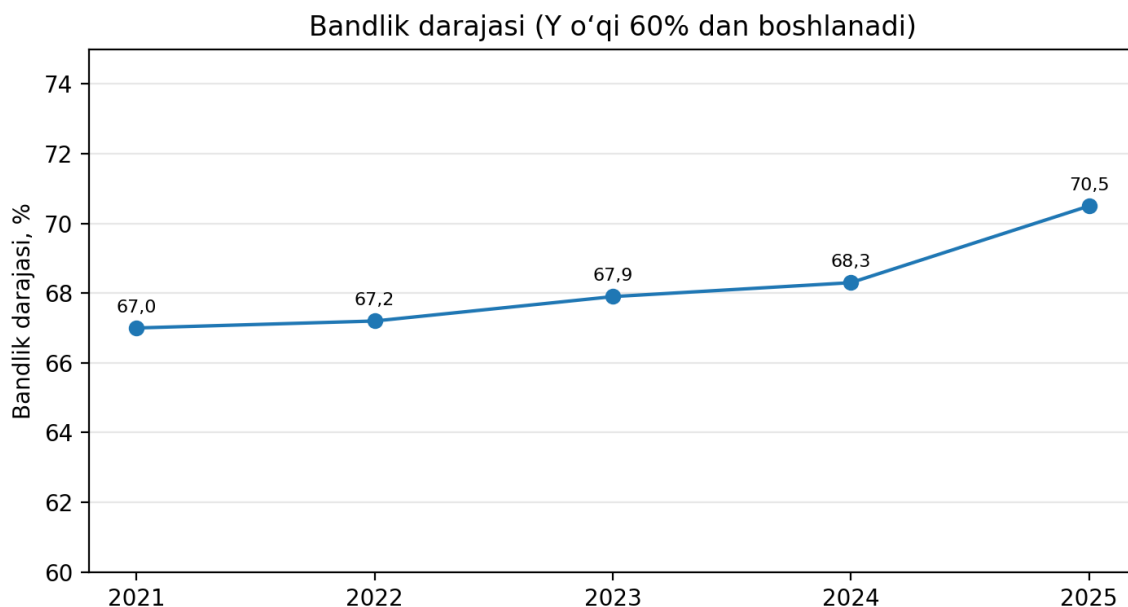
2021–2025-yillarda daromadlar nominal hisobda 2,06 baravar (+105,9%) oshgan; oʻrtacha yillik nominal oʻsish surʼati geometrik oʻrtacha boʻyicha taxminan +19,8% ni tashkil qiladi. Umumiy mutlaq oʻsish 583 505,4 mlrd soʻmga teng. Narxlar oʻzgarishini hisobga olish uchun nominal oʻsish surʼatlari isteʼmol narxlari indeksiga (INI, oldingi yilning dekabriga nisbatan; 2022–2025-yillarda mos ravishda 12,3; 8,8; 9,8 va 7,3%) [7] moslashtirildi (3-jadval). Natijada real daromadlar 2021-yilga nisbatan taxminan 1,43 baravar (+43,1%) oshgan, oʻrtacha yillik real oʻsish esa taxminan +9,4% ga teng. Demak, shu davrda narxlar umumiy darajasi taxminan 1,44 baravar oshgan ($2,06 / 1,44 \approx 1,43$), yaʼni nominal oʻsishning katta qismi inflyatsiya taʼsiriga toʻgʻri kelgan. Bu hisob taxminiy: daromadlar yillik oqim boʻlgani uchun yillik oʻrtacha INI aniqroq boʻlardi, shuningdek daromadlar aholi jon boshiga emas, umumiy hajmda berilgani sababli aholi sonining oʻzgarishi hisobga olinmagan.

6. Bandlik darajasining dinamikasi

Bandlik darajasi 2021-yildagi 67,0 foizdan 2025-yilda 70,5 foizgacha koʻtarilgan [6]. Umumiy oʻzgarish 3,5 foiz punktga teng.

4-jadval. *Bandlik darajasining dinamikasi. Manba: [6]; muallif hisob-kitoblari.*

Yil	Bandlik darajasi, %	Oldingi yilga nisbatan oʻzgarish
2021	67,0	—
2022	67,2	+0,2 foiz punkt
2023	67,9	+0,7 foiz punkt
2024	68,3	+0,4 foiz punkt
2025	70,5	+2,2 foiz punkt

4-rasm. Bandlik darajasining dinamikasi (Y o'qi 60% dan boshlanadi).

Manba: 4-jadval asosida muallif tuzgan.

Bandlikning oshishi uy xo'jaliklarida mehnat daromadiga ega bo'lish imkoniyatini kengaytirishi mumkin. Jahon banki baholashida ish bilan bandlik va ish haqlarining o'sishi kambag'allik kamayishining muhim omillari sifatida qayd etilgan. Shu bilan birga, bandlikning umumiy darajasi ish o'rinlarining rasmiyligi, barqarorligi, ish haqi miqdori va mehnat unumdorligini to'liq ifodalamaydi. Shu sababli keyingi tahlillarda ish sifati ko'rsatkichlarini ham hisobga olish maqsadga muvofiq.

Bandlik darajasining o'rtacha yillik o'sish sur'ati geometrik o'rtacha bo'yicha taxminan +1,3% ni tashkil qiladi. 2025-yildagi o'sish (+2,2 foiz punkt) oldingi yillardagi o'zgarishlardan (+0,2...+0,7 foiz punkt) sezilarli katta; bu mehnat bozoridagi haqiqiy o'zgarish yoki hisoblash va rasmiylashtirish metodologiyasidagi o'zgarish bilan izohlanishi mumkin, ammo buni aniqlash uchun manba metodologiyasini alohida tekshirish talab etiladi.

7. Asosiy statistik natijalar va muhokama

5-jadval. Asosiy ko'rsatkichlarning 2021–2025-yillardagi taqqoslanishi.

Manba: [3], [5], [6], [7]; muallif hisob-kitoblari.

Ko'rsatkich	2021-yil	2025-yil	Mutlaq o'zgarish	Nisbiy o'zgarish	O'rtacha yillik sur'at (geometrik)
Kambag'allik darajasi	17,0%	5,8%	–11,2 foiz punkt	–65,9%	–23,6%
Aholi umumiy daromadlari (nominal)	550 747,3 mlrd so'm	1 134 252,7 mlrd so'm	+583 505,4 mlrd so'm	+105,9% (2,06 baravar)	+19,8%
Real daromadlar indeksi (2021 = 100, taxminiy)	100	143,1	+43,1 indeks punkti	+43,1%	+9,4%
Bandlik darajasi	67,0%	70,5%	+3,5 foiz punkt	+5,2%	+1,3%

Jadval uchta asosiy holatni ko'rsatadi. Birinchidan, kambag'allik darajasi tahlil davrida izchil kamaygan. Ikkinchidan, umumiy daromadlar nominal hisobda ham, taxminiy real hisobda ham oshgan. Uchinchidan, bandlik darajasi ham ko'tarilgan. Bu natijalar bir-biriga mos keluvchi umumiy tendensiyalarni ifodalaydi. Ammo daromad va bandlikning kambag'allikni qisqartirishga aniq hissasini ajratib ko'rsatish uchun inflyatsiya, ish haqi, ijtimoiy transferlar, uy xo'jaliklari tarkibi va boshqa omillarni qamrab oluvchi chuqurroq tahlil zarur.

Ko'rsatkichlar o'rtasidagi bog'liqlikni taxminiy baholash maqsadida 2021–2025-yillar bo'yicha juft korrelyatsiya koeffitsientlari hisoblandi: kambag'allik darajasi va nominal umumiy daromadlar o'rtasida $r \approx -0,99$, kambag'allik va bandlik darajasi o'rtasida $r \approx -0,92$. Biroq kuzatuvlar soni atigi beshta va uchala qator ham

vaqt bo'yicha monoton trendga ega, shuning uchun bunday yuqori koeffitsientlar soxta korrelyatsiya natijasi bo'lishi mumkin va ular sabab-oqibat bog'lanishini ko'rsatmaydi.

Tadqiqotning yana bir muhim cheklovi shuki, besh yillik umumiy dinamik qator kuzatuvlar soni jihatidan kichik. Shu sababli faqat ushbu ma'lumotlar asosida murakkab statistik bog'lanishlar yoki ishonchli prognozlar chiqarish to'g'ri bo'lmaydi. Kelgusida choraklik yoki hududlar kesimidagi kengroq ma'lumotlar, regressiya tahlili, shuningdek aholi jon boshiga hisoblangan real daromad ko'rsatkichlari qo'llanishi mumkin.

8. Amaliy takliflar

Kambag'allik darajasi eng yuqori hududlarda — 2025-yilda Xorazm viloyati (6,7%), Qoraqalpog'iston Respublikasi (6,6%) va Qashqadaryo viloyati (6,5%) — mahalliy mehnat bozori ehtiyojlariga mos, barqaror va rasmiy ish o'rinlarini yaratishga e'tibor qaratish.

Kasbiy ta'lim va qayta tayyorlash dasturlarini ish beruvchilar talabi bilan bog'lash hamda bitiruvchilarning ishga joylashish natijalarini statistik kuzatish.

Aholi daromadlarini baholashda nominal daromadlar bilan bir qatorda inflyatsiya ta'siridan tozalangan real daromadlarni, imkon qadar aholi jon boshiga hisoblangan holda, muntazam tahlil qilish.

Hududiy monitoringda kambag'allik darajasi bilan birga bandlik sifati, ish haqi, ta'lim va ijtimoiy yordamdan foydalanish ko'rsatkichlarini qo'shib borish.

Tanlanma kuzatuvlar natijalarini talqin qilishda metodologiya, tanlanma hajmi va ma'lumotlarning dastlabki yoki yakuniy ekanini aniq ko'rsatish.

Kambag'allikni qisqartirish dasturlarini baholashda faqat umumiy natijalarni emas, turli aholi guruhlari va hududlar bo'yicha farqlarni, jumladan Toshkent shahri va Xorazm viloyati o'rtasidagi taxminan 1,9 baravar tafovutni ham hisobga olish.

Hududlar bo'yicha kambag'allik darajasini yillar kesimida e'lon qilish va hududiy tafovut ko'rsatkichlarini (o'rtacha, mediana, variatsiya koeffitsienti) muntazam hisoblab borish.

9. Xulosa

O'zbekiston bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar 2021–2025-yillarda kambag'allik darajasi 17,0 foizdan 5,8 foizgacha pasayganini ko'rsatadi. Bu 11,2 foiz punktga yoki boshlang'ich ko'rsatkichga nisbatan qariyb 65,9 foizga kamayishdir. Davr bo'yicha o'rtacha yillik mutlaq pasayish 2,8 foiz punktni tashkil qilgan; nisbiy hisobda o'rtacha yillik pasayish taxminan 23,6% bo'lib, eng katta nisbiy pasayish 2025-yilda (–34,8%) kuzatilgan.

Shu davrda aholining umumiy nominal daromadlari 2,06 baravar (INI bo'yicha taxminiy real hisobda qariyb 1,43 baravar) oshgan, bandlik darajasi esa 3,5 foiz punktga ko'tarilgan. 2025-yilda hududlar bo'yicha kambag'allik ko'rsatkichi 3,5–6,7 foiz oralig'ida bo'lib, 3,2 foiz punktlik tafovut kuzatilgan; bu eng yuqori ko'rsatkichning eng pastidan taxminan 1,9 baravar kattaligini bildiradi. Ushbu natijalar kambag'allikni tahlil qilishda dinamik va hududiy statistik usullarning ahamiyatini ko'rsatadi.

Yakuniy xulosa shuki, kambag'allikni kamaytirish natijalarini to'liq baholash uchun ko'rsatkichlarning o'zgarishini qayd etishning o'zi yetarli emas. Nominal va real daromadlarni farqlash, bandlik sifatini o'rganish, hududiy omillarni tahlil qilish va statistik ma'lumotlarni muntazam yangilab borish zarur. Shu yondashuv asosida ishlab chiqilgan qarorlar kambag'allikni qisqartirish siyosatining natijadorligini aniqroq baholashga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR VA INTERNET MANBALARI

- [1] Sen, A. Development as Freedom. Oxford University Press, 1999. Oxford University Press — Development as Freedom.
- [2] Banerjee, A. V., Duflo, E. Poor Economics: A Radical Rethinking of the Way to Fight Global Poverty. New York: PublicAffairs, 2011.
- [3] O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. SIAT — "Kambag'allik darajasi". <https://siat.stat.uz/data/3495/>
- [4] World Bank. Uzbekistan Poverty and Equity Assessment: Pathways to Prosperity and Greater Opportunities for All (2026) hisoboti taqdimoti: "World Bank:

Uzbekistan Among Global Leaders in Poverty Reduction”, 22.09.2026.

<https://gov.uz/en/bv/news/view/222944>

[5] O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. SIAT — “Aholi umumiy daromadlari hajmi”. <https://siat.stat.uz/>

[6] O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. SIAT — “Bandlik darajasi”. <https://siat.stat.uz/>

[7] O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. SIAT — “Iste’mol narxlari indeksining yillik dinamikasi (oldingi yilning dekabriga nisbatan)”. <https://siat.stat.uz/data/3003/>

[8] Knight, D., Pimhidzai, O., Uochi, I. Charting Uzbekistan’s path to poverty reduction: insights from international comparisons. World Bank Data Blog, 09.05.2024. <https://blogs.worldbank.org/en/opendata/charting-uzbekistan-s-path-to-poverty-reduction--insights-from-i>

[9] UzDaily. World Bank: Poverty in Uzbekistan Falls to 5.8% (Jahon banki Uzbekistan Poverty and Equity Assessment hisobotiga asoslangan xabar). <https://www.uzdaily.uz/en/world-bank-poverty-in-uzbekistan-falls-to-58/>